

Науково-дослідна та методична робота

5.1. Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників та надання практичної допомоги на місцях

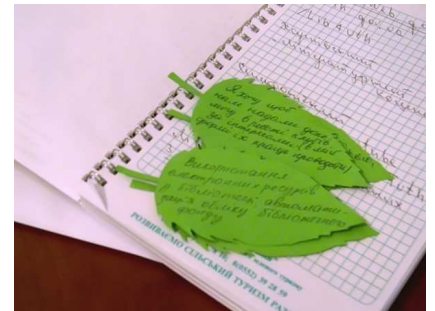
У 2011 році система підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців ЮСП бібліотек Херсонської області розвивалася завдяки застосуванню нових форм та методів з використанням новітніх інформаційних технологій у галузі бібліотечної справи і включала різноманітні форми професійного навчання і самоосвіти.

Обласний семінар-практикум «Ресурси бібліотек на допомогу реалізації рівного доступу молоді до якісної освіти» зібрав на навчання працівників юнацьких структурних підрозділів бібліотек Херсонської області та бібліотекарів ПТНЗ міста.

На семінарі обговорювалися питання, пов'язані з діяльністю бібліотек щодо забезпечення освітніх потреб молоді традиційними і телекомунікаційними інформаційними ресурсами сучасних книгозбірень, оскільки, як відомо, саме освіта створює базу для розвитку інших сфер суспільства.

Учасники семінару були у захваті від бібліотечного квесту, в ході якого вони розділилися на команди і мандрували за окремими маршрутними листами, знайомлячись з відділами книгозбірні та цікавими інноваціями в їхній діяльності.

Експерсія закінчилася **інтерактивною вправою «Букет сподівань»** у читальному залі бібліотеки. Суть вправи полягала в тому, що учасники семінару на окремих, заздалегідь підготовлених зелених листках мали визначити свої сподівання від семінару.

Актуальним та цікавим був для працівників ЮСП бібліотек області виступ заступника директора по роботі з електронними ресурсами Державного закладу «Державна бібліотека України для юнацтва» Т. О. Якушко про використання сучасних програм та електронних ресурсів для якісного обслуговування молоді, зокрема, про використання Інтернет-технологій Web 2.0 як партнерів у навчанні молоді.

Методичні поради щодо використання ресурсів сучасної бібліотеки у забезпеченні освітнього процесу молоді бібліотечні фахівці отримали також від завідувача науково-методичного відділу обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б. Лавренюва І. І. Тарадименко. Фахівці книгозбірні презентували перспективну форму роботи - культурологічну медіастудію «Мистецтво у просторі і часі», діяльність якої спрямована на допомогу шкільному курсу «Художня культура», і представили новий проект - обласний фестиваль молодіжного читання «Відкрий свою книгу».

Ідеї щодо використання електронних ресурсів як інструментів освіти висвітлювались під час виступів учасників семінару у **фокус-темі:**

- проект «Хочу + можу + потрібно = вдалий професійний вибір», представлений директором Білозерської ЦБС Л.Л.Шишкіною, продемонстрував вдалий приклад поєднання інтерактивних методик та інформаційних технологій;
- досвідом щодо використання ресурсів Інтернет, інформаційних та медіатехнологій поділились фахівці Каланчацької ЦБС та комунальної установи «Каховська районна об'єднана бібліотека»

- творчими знахідками щодо використання медіатехнологій та електронних ресурсів бібліотеки у системі професійної підготовки учнів ПТНЗ зацікавила присутніх завідувача бібліотекою Херсонського вищого професійного комерційного училища Л.Г.Шило.

Наостанок учасники семінару у **блоці «Відкритий мікрофон»** поділилися своїми враженнями від семінару та розповіли про те, які з їхніх сподівань виправдалися. Усі присутні разом створили букет сподівань, який став яскравим символом завершення заходу.

Семінар-практикум засвідчив значне зростання професійної компетентності бібліотекарів області, їхнє прагнення до оволодіння новітніми інформаційними технологіями. Сподіваємося, що він надихне працівників бібліотек на пошук і запровадження креативних ідей у царині інформаційної підтримки освіти молоді.

Інформаційне забезпечення діяльності ЮСП бібліотек області здійснювалося завдяки черговому випуску **інформдайджесту** «На замітку методисту». Методичні поради бібліотечним фахівцям на допомогу використанню інформаційних ресурсів сучасної бібліотеки у забезпеченні освітнього процесу молоді, досвід діяльності медіастудії «Мистецтво у просторі і часі» при обласній книгозбірні, досвід діяльності ЮСП бібліотек області з питань допомоги освітньому процесу молоді та поради бібліотечних фахівців щодо інноваційних форм роботи з молоддю, стали у нагоді учасникам семінару для подальшої діяльності на місцях.

Методичне забезпечення діяльності ЮСП бібліотек області з питань обслуговування молоді, а також процесу планування та звітності здійснювалося за допомогою інформаційних листів щодо:

- проведення Тижня молодіжної книги
- участі в обласному фестивалі молодіжного читання «Відкрий свою книгу»
- звітності за 2011 та планування діяльності ЮСП бібліотек області на 2012 рік.

На базі науково-методичного відділу продовжував діяти консультативний пункт **«Секрети бібліотечної майстерності»**. Близько 60 фахівців бібліотек різних систем та відомств отримали консультативну допомогу з питань інноваційного підходу до бібліотечного обслуговування молоді та підготовки до атестації бібліотечних фахівців ПТНЗ.

У зв'язку із впровадженням у практику роботи нових інформаційних технологій та використанням ресурсів Інтернет значно покращилася система безперервної бібліотечної освіти ЦБС області.

Вона включала нові цікаві форми, що сприяли професійному зростанню бібліотечних фахівців, які працюють з молоддю:

- у **Херсонській ЦБС** відбувся **семінар-відверта розмова** «Публічні бібліотеки міста та молодіжний рух в Херсоні: грані співпраці», присвячений Року молоді в Україні та Міжнародному Року освіти в галузі прав людини (для працівників ЮСП бібліотек системи). Впродовж року була оновлена і розширена діюча **Програма безперервної бібліотечної освіти**, яка включала різноманітні форми професійного навчання і професійної самоосвіти:
 - **дні спеціаліста** (для завідуючих БФ та завідувачок функціональними відділами ЦБ) з теми «Проектно-програмна діяльність бібліотек»
 - **лабораторії досвіду** для головних та провідних спеціалістів ЦБС «Адвокація: поняття, сутність, провідні дії»
 - **майстер-класи** для молодих працівників: «Сайт бібліотеки як обличчя книгозбірні», «Знайомі незнайомці: малі форми бібліографії», «Авторський масовий захід: причина для творчої наснаги»
- у **Каланчацькій ЦБС** приділялась увага роботі з надання методичної та практичної допомоги бібліотекам всіх систем та відомств. Для бібліотекарів сільських та селищних бібліотек-філій були організовані та проведені:
 - **семінари-практикуми**: «Бібліотека – центр екологічної інформації та культури», «Інноваційні форми і методи інформаційної й просвітницької діяльності бібліотек», «Місце й роль бібліотеки та бібліотекаря в сучасному соціологічному середовищі»
 - районний міжвідомчий **семінар-тренінг** для сільських та шкільних бібліотек району: «Краєзнавча діяльність шкільних та публічних бібліотек як фактор духовного відродження національної культури»
- у **Білозерській ЦБС** заслуговує на увагу досвід із підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців.
 - районний **семінар** на базі Олександрівської бібліотеки «Стратегічна співпраця бібліотек з громадськими організаціями, партнерами та владою – запорука успішного соціокультурного розвитку села» зібрав не тільки бібліотечних фахівців, але й користувачів бібліотеки, які презентували свої творчі роботи, брали участь у вікторинах, інсценуваннях, диспутах,

розповідали, чим є для них бібліотека, яке значення вона має для кожного жителя села. Запрошений на семінар голова сільської ради подарував бібліотеці комп'ютер.

▪ районний **віртуальний семінар** «Збереження культурно-історичної спадщини України – складова діяльності бібліотеки», присвячений 20-й річниці Незалежності України, провели за допомогою Інтернету. Учасники семінару мали можливість побачити виставки творів народних умільців сіл Інгулець, Киселівка, послідувати з бібліотекарями та читачами через Skype, надати методичні поради.

- **у комунальній установі «Каховська районна об'єднана бібліотека»** з метою **підвищення кваліфікації** бібліотечних працівників започатковано:
 - **день взаємної інформації** «Бібліотека. Інформація. Знання. Успіх».
 - **групові та індивідуальні практикуми, стажування** для фахівців сільських бібліотек, які виграли у конкурсі «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету» (проект «Бібліоміст»), з метою навчання застосуванню нових інформаційних технологій в практику роботи
- **у Голопристанській ЦБС** впродовж року проводились:
 - індивідуальні стажування та практикуми з питань діяльності бібліотеки-філіалу у **«Школі бібліотекаря-початківця»** для нових бібліотечних працівників системи
 - **семінари-практикуми**, присвячені новим аспектам бібліотечного обслуговування юнацтва та молоді, методиці організації діяльності бібліотечних гуртків, клубів за інтересами, популяризації української художньої літератури, а також обговоренню питання щодо ролі бібліотек у підвищенні правової культури молоді.

Вся **система занять з підвищення кваліфікації**, яка формувалась у Голопристанській ЦБС впродовж багатьох років, покликана навчити бібліотекарів мислити та діяти професійно, шукати нетрадиційні підходи у вирішенні питань, виховувати самостійність та відповідальність за довірену справу, розвивати творчу ініціативу.

- **у Цюрупинській ЦБС** не відмовились від традиційних форм підвищення професійної компетентності, а модернізували їх, поповнили новим змістом, зробивши акцент на нових **інтерактивних** формах навчання, а саме:
 - **вернісаж бібліотечних ідей** «Читання: формула успіху»
 - **урок-практика** «Діти в Інтернеті: формування інформаційної культури»
 - **слайд-презентація** «Україна читає дітям»
 - **презентація досвіду роботи** «Використання комп'ютерних технологій у роботі інформаційного центру», конкурс волонтерських бригад
 - **аукціон бібліотечних ідей**
 - **мультимедійна презентація** досвіду роботи з питань охорони навколишнього середовища «Природа просить захисту».Для молодих бібліотечних працівників впродовж року діяв **бібліоклас «Розуміння професії»**.

- **у Новокаховській ЦБС** з метою підвищення професійної кваліфікації було проведено:
 - **день теорії і практики** «Впровадження новітніх інформаційних технологій у практику роботи бібліотек», на якому були намічені шляхи освоєння і використання сучасних інформаційних технологій в бібліотеках, надано методичні рекомендації з питань використання електронних ресурсів в обслуговуванні користувачів. У ході обговорення блогу Новокаховської ЦБС в Інтернеті фахівці обмінялися досвідом щодо створення презентацій у форматі PowerPoint та на практичному занятті надали допомогу менш досвідченим колегам.

Система **підвищення кваліфікації** включала також:

- **день спеціаліста** для бібліотекарів шкільних бібліотек
- **стажування** для бібліотечних працівників без фахової освіти
- **методичні години** для працівників ЦБ та для бібліотекарів бібліотек ЦБС
- **консультації** (групові та індивідуальні) з різних питань бібліотечної справи для бібліотечних працівників всіх систем і відомств
- **бібліотечні візити** «Вчимося у колег».

З метою вивчення і поширення кращого досвіду бібліотек проводились:

- **інформаційні огляди-реклами** «Нове, цікаве - у практику роботи бібліотек»
- **презентації** інноваційних книжкових виставок на семінарах, майстер - класах
- **організація показових масових заходів** на семінарах

- **у Великоолександрівській ЦБС** продовжувалась практика проведення заходів з підвищення кваліфікації на базі сільських бібліотек:
 - **майстер-клас** «Творчі акції як основа позитивного іміджу бібліотеки»
 - **творчі лабораторії** «Сільська бібліотека – інформаційний центр громади»
 - **методичні десанти** у сільські бібліотеки, до яких готувалися і проводилися показові масові заходи
- **у Генічеській ЦБС** вся діяльність із підвищення кваліфікації планувалася за матеріалами опитувань бібліотекарів системи. Таким чином фахівці отримували конкретну допомогу, консультації та практичну підтримку у вирішенні проблемних питань:
 - **майстер-класи** «У центрі уваги – сільська бібліотека», «Книга і виховання школяра в сім'ї»

- **індивідуальні практикуми** «Робота з обдарованою молоддю», «Бібліотека на допомогу навчанню і творчості дітей та юнацтва», «Обслуговування читачів з обмеженими можливостями», «Місце бібліотеки в організації дозвілля молоді»
- **«методичні середи»** проводились у формі експрес-дискусій, творчих годин спілкування
- **дні бібліотечного досвіду** «Пошук. Творчість. Майстерність», «Твори, впроваджуй, удосконалюй», «Заохочуємо творчу думку»..

5.2 Науково-дослідна робота та поширення нововведень

Участь у Всеукраїнському соціологічному дослідженні **«Сучасна картина читання юнацтва та молоді»** дозволила зробити висновки щодо загальної картини читання користувачів Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.Лавренюва віком від 15 до 25 років.

Результати дослідження спонукали до пошуку новаторських ідей щодо впровадження таких цікавих форм роботи з молодим читачем, як молодіжний BEST «Цікава книжка поруч» та цикл фан-паті «Я божеволію від...». Як нова форма реклами книжок та читання був створений власний бук-трейлер: відеоролик до книжки українських авторів Марини та Сергія Д'яченків «Vita Nostra». На веб-сайті діє віртуальний клуб «Модне читання», який знайомить користувачів з найбільш обговорюваними новинками художньої літератури.

Участь у Всеукраїнському соціологічному дослідженні **«Вплив економічної кризи на читацькі уподобання юнацтва та молоді»**, в якому взяли участь молоді користувачі Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.Лавренюва віком від 15 до 30 років, ще раз підтвердила факт негативного впливу економічної нестабільності на можливість купівлі книг. Імовірно, більшість молодих людей і віддають перевагу бібліотекам саме тому, що вони надають можливість читачам користуватися як друкованою, так і електронною інформацією майже безкоштовно.

Втішає те, що саме книга стоїть на **1 місці** серед друкованих і електронних джерел інформації для більшості опитаних користувачів нашої бібліотеки.

У звітному році процес запровадження інноваційних форм у роботу бібліотек відбувалося завдяки застосуванню новітніх інформаційних технологій.

Інтернет-центр Херсонської ЦБС широко використовував для аудіо-відео зв'язку та поширення просвітницької і професійної інформації програму **Skype**.

Як завжди, тричі на рік проводилась для молоді літературно-культурологічна гра «Терра інтелекту» з використанням Інтернет, мобільного зв'язку, книжного фонду ЦМБ. У фінальній грі цього року одночасно, завдяки Skype, брали участь 4 групи гравців - студенти Херсонського кооперативного економіко-правового коледжу (ІЦ ЦМБ), старшокласники ЗОШ № 46 (БФ №3), № 45 (БФ1), представники Ініціативної групи молоді «Розумний народ».

День Інтернету пройшов в оновленому форматі:

- **Інформаційний колаж** «Сучасний вимір – час «інформаційного вибуху»
- **презентація сучасної електронно-інформаційної техніки** менеджером центру «Технополіс»
- **моніторинг проектів** бібліотек-філій ЦБС «Інтеграція роботи бібліотек в сьогодні» за участю фахівця ГО «Центр соціального співдружності» для бібліотечних фахівців
- **Web-гра** «Терра Інтелекта» за одночасною участю 4 груп шкільної та студентської молоді :
- **блютус-естафета** – «Це цікаво, поділися з другом» - для широкого кола читачів.

Молодим користувачам ЦБС було запропонована оновлена версія **інформаційно-моніторингової системи** про місцеве самоврядування на CD **«Путівник для молоді»**. З цієї тематики були проведені тематичні години, презентації. В цьому напрямку роботи мав успіх **круглий стіл** «Регіональна наука та інвестиції. Молодіжний аспект», проведений в ЦМБ разом з ГО «Розвиток» за підтримки Управління сім'ї, молоді та спорту Херсонської обласної державної адміністрації .

До розгляду учасників круглого столу були запропоновані теми:

- Які механізми влада пропонує для залучення потенціалу громади та молоді до регіонального розвитку?
- Чи достатня мотивація молоді до якісного навчання і що зробити, щоб навчання відповідало сучасним вимогам та потребам підприємництва?
- Як зробити ефективним зв'язок навчання та практики. В чому мотивація підприємців до підтримки прагнення молоді до якісного навчання?
- Що зробити, щоб потенціал студентської молоді вже в період навчання був залучений до місцевого та регіонального розвитку?

БД «Путівник для молоді» була презентована та вручена всім випускникам ЗОШ міста наприкінці навчального року. Цей проект сприяв світоглядним пошукам молоді людини і активізації життєвої позиції на переломному моменті – закінчення неповної або повної середньої школи та виходу в доросле життя, а також отримання молоддю міста різнобічної важливої інформації, потрібної для навчання, майбутнього працевлаштування та самореалізації.

Співорганізаторами проекту "Путівник для молоді" разом з централізованою бібліотечною системою м. Херсона виступили: Управління освіти Херсонської міської ради, Південне регіональне відділення Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, Регіональний та міський центр зайнятості.

У Білозерській ЦБС в ЦРБ та Токарівській, Киселівській, Музиківській сільських бібліотеках було проведено **годину інформаційного пошуку** «Пошук в Інтернеті. Інформаційні ресурси»:

- **інформаційний коктейль** «Як не заплутатись у світовій павутині»
- **віртуальна подорож** «Країнами Євросоюзу»
- **віртуальна екскурсія** «Зелений туризм – стежками рідного краю»
- **мережевий сервіс** «Правові аспекти».

В КУ КРОБ робота **Інтернет-центру** була спрямована на задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів електронними інформаційними ресурсами та інтеграцію бібліотек у світовий та національний культурний простір.

Візитною картою Інтернет-центру став **веб-сайт** бібліотеки www.kcrb.com.ua. На сайті відкрито сторінки «Методична скарбничка», «Віртуальні виставки» «Конкурси». До послуг користувачів: бібліотечні новини, інформаційний бюлетень нових надходжень, відомості про визначних людей Каховщини. За звітний період на сайті бібліотеки були підготовлені віртуальна виставка: «Абітурієнт 2011».

Був відкритий **блог «Каховщина бібліотечна»**, де відображаються новини бібліотечного життя району.

У **Голопристанській ЦБС** приємною несподіванкою стало **відкриття Інтернет-центрів у Старозбур'ївській та Великокардашинській** бібліотеках-філіях за сприянням голів селищних рад. Завдяки використанню всесвітньої мережі збільшився потенціал бібліотек у наданні різноманітної інформації і, звичайно, значно зросла якість обслуговування, що задовольняє запити сучасного читача.

Каланчацька центральна районна бібліотека та філії-переможці конкурсу проектів за програмою «Бібліоміст» Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) створили свої **бібліотечні блоги** в Інтернеті: блог центральної районної бібліотеки за адресою: <http://kalanchakcbs.blogspot.com>, блог **Новопавлівської сільської бібліотеки** <http://novopavlivka.blogspot.com/2010/09/25.html>.

Інтернет-центри створюють сприятливі умови для спілкування. Учнівська молодь активно використовує соціальні мережі «В контакте», «Однокласники», «Мой мир» для спілкування з ровесниками та пошуку друзів в Інтернеті.

Пам'ятною подією року і яскравим прикладом інноваційного підходу до популяризації читання для бібліотечних фахівців, які працюють з юнацтвом, став обласний фестиваль молодіжного читання **«Відкрий свою книгу»**, проведений бібліотекою у м. Гола Пристань на базі Голопристанської центральної районної бібліотеки.

Фестиваль було започатковано з метою стимулювання розвитку бібліотечної справи в Херсонській області, пошуку інноваційних ідей щодо підтримки читання юнацтва та просування читання у молодіжне середовище, привернення уваги громадськості, органів влади до проблем читання юнацтва та молоді, посилення державної та громадської підтримки юнацьких структурних підрозділів районних та сільських бібліотек області.

Девізом фестивалю стали слова Лауреата Національної премії України імені Т.Шевченка в галузі літератури, херсонського поета А.Кичинського: **«Закрита книга – камінь, відкрита книга – птах!»**

У фестивалі взяли участь майже 140 бібліотечних працівників з Бериславської, Білозерської, Голопристанської, Великолександрівської, Нововоронцовської, Скадовської, Чаплинської, Цюрупинської, Херсонської, Новокаховської ЦБС, комунальної установи «Каховська районна об'єднана бібліотека», фахівці з обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.Лавренюка і обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О.Гончара.

У другій половині дня на Ярмарку бібліотечних інноваційних ідей бібліотекарі презентували творчі знахідки у справі залучення молоді до читання. Загалом на розгляд оргкомітету було подано 10 проектів, серед яких обрали шість найкращих.

Кожен представлений проект був неповторним як за темою, так і за формою представлення на ярмарку.

- Літературні герої Артура Конан Дойля познайомили з проектом юнацької бібліотеки-філії №13 **Херсонської ЦБС** «Острів доброти», що має на меті відкрити книгу для молоді з вадами слуху.

Бібліотекарі **Великолександрівської ЦБС** представили на ярмарку програму «Книга там, де молодь», яка пропонує зробити книгу постійним супутником юнаків і дівчат повсюди, де вони спілкуються – у колі друзів і рідних, на відпочинку, в навчальних закладах, у соціальних мережах. Разом з персонажами Гоголя учасники ярмарку занурилися у світ фентезі, знайомлячись з проектом своїх колег з **КУ КРОБ**.

- За допомогою театралізованого дійства бібліотекарі **Білозерської ЦБС** розкрили головну ідею проекту «Молодь обирає здоров'я», що вирішує складне завдання – привернути увагу молоді до здорового способу життя, використовуючи книгу.

Бібліотечні працівники з **Чаплинської ЦБС** поділилися досвідом діяльності «Інформаційно-туристичного бюро», яке має цікаві напрацювання у сфері популяризації літератури про рідний таврійський край.

Як відчуті радість від читання та яку книгу треба залучити на допомогу реалізації своїх творчих здібностей? Відповіді на ці питання дали у своєму проекті бібліотекарі **Цюрупинської ЦБС**.

- Переможцем став проект «Острів доброти» бібліотеки-філіалу №13 Херсонської ЦБС, дипломи II і III ступенів отримали відповідно Великолександрівська ЦБС і комунальна установа «Каховська районна об'єднана бібліотека». Ці бібліотеки, а також Білозерська, Чаплинська і Цюрупинська ЦБС нагороджені подарунками за активну участь у фестивалі.

Ярмарок бібліотечних інновацій ще раз продемонстрував креативний підхід бібліотечних працівників до своєї діяльності та дав змогу обмінятися з колегами цікавими ідеями щодо залучення молоді до читання.

5.3 Організація мережі юнацьких структурних підрозділів

За звітний рік мережа ЮСП бібліотек області практично збереглася, за винятком юнацьких груп у сільській місцевості. Зменшилась кількість юнацьких груп у деяких сільських філіях Верхньорогачицької, Голопристанської, Херсонської ЦБС та комунальної установи «Каховська районна об'єднана бібліотека». І, навпаки, збільшилась кількість юнацьких груп у деяких сільських філіях Бериславської, Великолександрівської ЦБС. Загалом кількість груп складає **401**, що у порівнянні з минулим роком на **4** менше.

На 01.01.2012 року мережа ЮСП бібліотек Херсонської області налічує **437** підрозділи, а саме: **1** обласна бібліотека, **4** бібліотеки-філії (2 - Херсонська, 1 - Новокаховська, 1 - Генічеська ЦБС), **1** юнацький відділ (Херсонська ЦБС), **9** юнацьких абонементів (1 - Херсонська, 1 - Новокаховська, 1 - Білозерська, 1 - Бериславська, 1 - Голопристанська, 1 - Каланчацька, 1 - Нижньосірогозька, 1 - Новотроїцька, 1 - Скадовська ЦБС), **21** юнацька кафедра, **401** юнацька група.

Загальна кількість користувачів юнацького віку зменшилась на **2.32** тис. і склала **106.95** тис. осіб у зв'язку зі зменшенням кількості жителів юнацького віку.

Зросла якість кадрового складу фахівців, які працюють з молоддю. Кількість бібліотечних фахівців ЮСП у бібліотеках Херсонської області у 2011 році налічувала 548 чол., з них вищу повну фахову освіту мали лише 51 чол., базову вищу - 314. Стаж понад 20 років – 229 чол., від 10 до 20 років – 128. У режимі неповного робочого часу працював 253 бібліотечний працівник (46.2%).

Спостерігається поступове оновлення бібліотечних кадрів області за рахунок молоді, яка підвищує свій професійний рівень у фахових навчальних закладах.

Бібліотеки області приділяли велику увагу покращанню свого технічного оснащення, застосуванню новітніх технологій у практичній діяльності.

ЦБС	ПК	Мультимедіа	Копіювальна техніка			Аудіовізуальна техніка				Фотоапарат	Телефакс	Ламіратор
			принтер	ксерокс	сканер	телевізор	Муз. центр	Магнітофон	DVD			
Херсонська	130	54	52			2					2	1
Новокаховська	17	19	10	14	4			1		2		
Білозерська	39	43	15	12	8	2			6	23		
Бериславська	1			1								
Великолетиська	1			1								
Великоолександрівська	19		3	2			2					
Великорогачицька	1			1								
Високопільська	1			1								
Генічеська	3			2								
Голопристанська	18		5	4	1	27	1					
Горностаївська	1		1	1								
Іванівська	1			2		1			1			
Каланчацька	26		2	3	1		1		2			
КУ КРОБ	28	16	8	5	7	1	1	1		1		
Нижньосірогозька	1			1								
Нововоронцовська	1			1								
Новотроїцька	3		3	2	1		1		2	1		
Скадовська	19		5	1		1	1		1	3		
Цюрупинська	13		5	5			1			1		
Чаплинська	2			1								

Загалом на 01.01.2012 року бібліотеки мали: комп'ютери - 325, мультимедійне обладнання - 132, копіювальна техніка - 165, у т.ч. за 2011 рік придбано комп'ютерів - 103, копіювальної техніки - 27.

До мережі Інтернет загалом підключено 250 комп'ютерів, з них: 124 - Херсонська ЦБС, 15 - Новокаховська ЦБС, 35 - Білозерська, 15 - Великоолександрівська, 10 - Голопристанська, 1 - Горностаївська, 24 - Каланчацька, 21 - КУ КРОБ, 15 - Скадовська, у т.ч. у 2011 році – 85 машин: 19 – Херсонська, 9 – Білозерська, 15 - Великоолександрівська, 10-Голопристанська, 2 – Каланчацька, 15 - КУ КРОБ, 15 - Скадовська ЦБС.

У **Голопристанській ЦБС** у 2011 році завдяки голові Великокардашинської сільської ради сільській бібліотеці надано 2 комп'ютери з підключенням до Інтернет і тепер користувачі мають можливість вільного доступу до всевітньої мережі.

У межах програми «Бібліоміст» бібліотеки **КУ КРОБ, Великоолександрівської та Скадовської ЦБС** за рахунок підтримки місцевої влади значно покращили свій матеріально-технічний стан:

- **КУ КРОБ** на сесії районної ради було виділено додатково 45 тис грн. з резервного фонду на фінансування нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету у **Мар'янівській, Коробківській, Роздольненській та Волинській бібліотеках**, а також зроблено поточні ремонти в цих бібліотеках. У Коробківській сільській бібліотеці було встановлено грати, поклеєні шпалери. В Мар'янівській бібліотеці встановлено металеві двері, грати. Волинська сільська бібліотека одержала нове приміщення, за рахунок спонсорів зробила поточний ремонт і придбала ламбрекени, покриття на підлогу, електрообігрівач, встановила металеві двері.
- у **Великоолександрівській ЦБС** проведено поточні ремонти у **Малоолександрівській, Білокриницькій та Борозенській** сільських бібліотеках
- у **Скадовській ЦБС** здійснено поточні ремонти у **Красненській та Новомиколаївській** бібліотеках.

Також було придбано для всіх бібліотек-учасниць нові меблі: комп'ютерні столи, стільці, шафи, кафедри; встановлено заземлення, антени, модеми.

Протягом 2011 року були здійснені капітальні та поточні ремонти в ЮСП бібліотек Херсонської, Білозерської, Генічеської, Голопристанської, Каланчацької, Новокаховської, Скадовської, Цюрупинської, Чаплинської ЦБС, КУ КРОБ.

У **Цюрупинській ЦБС** в Брилівській та Абрикосівській бібліотеках-філіалах встановлено індивідуальне газове опалення.

Поступово відбувається заміна застарілих меблів та обладнання завдяки спонсорській допомозі в ЦБС області: КУ КРОБ, Білозерській, Новокаховській, Скадовській, Цюрупинській, Чаплинській.

Разом з тим, матеріально-технічний стан багатьох сільських бібліотек області хоча і покращився порівняно з минулим роком, залишається не в кращому стані: 60% приміщень бібліотек потребують ремонту, заміни меблів і застарілого обладнання.

Дуже болючим для ЦБС є питання опалення приміщень сільських бібліотек: тільки 30% бібліотек опалюються в осінньо-зимовий період.